

Redatelj Krešimir Dolenčić na pokusu ansamblom HNK

Nova opera 'Crux dissimulata' Srečka Bradića i Ivana Vidića otvara MBZ

Kamatarska ubojstva pod križem na sceni HNK

Premijera Praizvedbom nove hrvatske opere u režiji Krešimira Dolenčića u petak će u HNK biti otvoren 25. muzički biennale Zagreb

Nakon 30-ak opernih naslova Dolenčić prvi put režira novu hrvatsku operu i do zadnje probe sudjeluje u stvaranju

● ZAGREB

Dobra tri sata sjedio sam u Blatu sa Srečkom Bradićem i Ivanom Vidićem. Odgovarali su mi na pitanja o svom prvom zajedničkom djelu - operi "Crux dissimulata".

Na latinskom to znači "Skriveni križ" i dobro zvuči kao naslov sposoban privući i crkvene mistike i fanove teško-metalnog rocka. Međutim, o novom djelu od dvojice autora kojima je to prva opera - Bradiću kao skladatelju i Vidiću kao libretistu - nisam baš puno razumio. Što je i razumljivo. Opera nije zato da se priča. Ali, vrlo sam dobro osjetio da su Bradić i Vidić kao u groznici kada govore o projektu u koji su ih spojili narudžba Muzičkog biennalea i redatelj Krešimir Dolenčić i na kojem su se prijatelji.

Strast autorske prepirke

Ako opera uspije, njih dvojica bi trebali ostati nerazdvojni kao što su bili i proteklih godinu dana koliko je trajao zajednički rad. Premda skoro svu slavu odnesu skladatelji, iza najboljih ostvarenja najvećih opernih skladatelja redovito stoje i dobri libretisti koji su

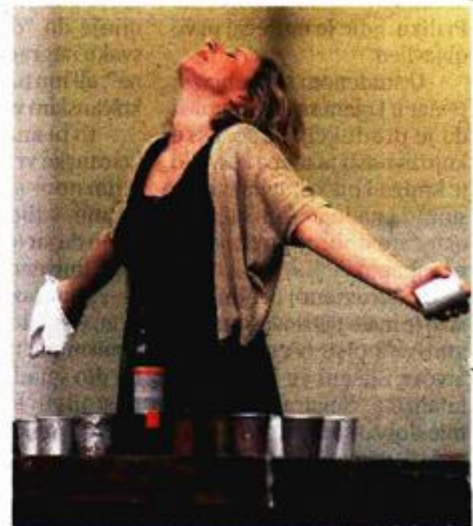
uvijek bili više od tekstopisaca.

Uz prozor kulturne boemske gostionice u centru grada, pod slikom Tina Ujevića, Bradić i Vidić bili su grozni sugovornici u smislu reklamiranja vlastitog djela. Iako već u posljednjoj fazi, s pokusima koji su već počeli, njih dvojica se još uvijek nisu mogli složiti što zapravo Bradić želi postići svojom glazbom, a što Vidić svojim tekstom. Strast s kojom su se prepirali, a mene uvjeravali svaki u svoje motive i razloge, bili su najbolji znak koliko im je do njihove prve opere stalo.

Najistaknutiji dramatičar svoje generacije Ivan Vidić s glazbenom scenom nema nikakvo iskustvo, a skladatelj Srečko Bradić do sada se bavio uglavnom samo notama bez

Alen Ruško u ulozi koja je nastajala na probama

Martina Zadro u glavnoj ulozi ima dvije teške arije

riječi. No, njihovo zajedničko djelo došlo je na kraju u ruke čovjeku s velikim iskustvom i s jednim i drugim.

Krešimir Dolenčić do sada je režirao tridesetak opera, a ovo mu je prvi put da radi na novoj. I to ga silno uzbuđuje.

- Sva trojica "debitiramo"

na svoj način - kaže Dolenčić. Gledao sam ga na djelu dok je u Kineskom paviljonu Zagrebačkog velesajma, svega deset dana prije premijere, postavljao prizor u seoskoj krčmi. Bradićevoj partituri dodavao je svoj vlastiti kontrapunkt ritimizirajući izgovor dijelova Vi-

dičeva teksta, lupanje čaša, pijanih smijeh i suze.

Mladi pjevači grizu

Radnja je suvremena i u njoj ima svega: kamatara, kladionica, motora, noževa i pištolja, pohlepe i ubojstva. Mjesto je hodočasničko i zove se Križ, ali Dolenčić o naslovu opere lijepo kaže: "To je zapravo prikriveni križ Bradića, Vidića i mene kao vjernika jednog drugog, boljeg i pametnijeg svijeta."

Sjajni i mladi pjevači (Martina Zadro, Domagoj Dorotić, Marko Mimica, Davor Radić i drugi) zagrizli su zdušno u iznimno ekspresivan, a na momente i u stilskom smislu ekspresionistički komad. Prema svemu što sam vidio i čuo, moglo bi to biti vrlo uzbuđujuće otvaranje još jedno Muzičkog biennalea s operom koja će, vjeruje, zaslužiti i više od tri predviđene izvedbe.

● Branimir Pofuk

Narudžba kakva se u nas dobiva samo jednom u životu

Zašto bilo koji skladatelj danas piše operu? Odgovor je jednostavan i vrijedi već čitava četiri stoljeća povijesti tog žanra: zato što ju je netko od njega naručio. Čak ni uspješni autori, recim Verdi, redovito nisu riskirali vlastiti imetak ulažući u nove produkcije, a Wagner je svojim planovima, koje je na kraju u Bayreuthu i ostvario, jednoga kralja dotjerao do bankrota. Na redovite narudžbe opera danas mogu računati samo

Libretist Ivan Vidić i skladatelj Srečko Bradić za stolom u Blatu

slavni i razvikani skladatelji kao što su Philip Glass, Tan Dun ili John Adams. Osiromašena

hrvatska opera produkcija, kad je i standardni repertoar u pitanju, danas gotovo više da i ne poznaje praksu naručivanja novih opernih djela. Uz rijetke iznimke poput Paraćeve "Judite" naručene iz Splita, nova opera djela posljednjih pola stoljeća redovito nastaju samo zahvaljujući Muzičkom biennaleu. U pravilu, na takvu priliku hrvatski skladatelji mogu računati samo jednom u životu. Utoliko je i uzbuđenje premijere još veće. ●